

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak
torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrsko kraje
za celo leto 14 K, za pol leta 7 K;
za četrt leta 3-50 K, mesečno 1.20 K.
za Nemčijo za pol leta 7-90, za četrt
leta 4 K; za Ameriko za pol leta
9-50 K za četrt leta 4-80 K

Posamezna številka 15 v.

Reklamacije so poštne proste.
Nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Rokopisi se ne vračajo.
Inzerati: Enostopna peti-vrstica
(širina 88 mm) za enkrat 30 vin.
večkrat po dogovoru.

66. števil.

V Ljubljani, v soboto, dne 4. junija 1910.

Leto XIII.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo
"Rdečega Prapora", Ljubljana. — Za denarne pošiljave
naročila na list, reklamacije, inzerate i. t. d.: Upravništvo
"Rdečega Prapora", Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II.

Politika in delavci.

V avstrijskem državnem zboru, oziroma v nje-
govih odsekih se razpravljajo reči, ki so za delav-
sko ljudstvo nenavadno važne. V socialno-političnem
odseku je na dnevnem redu zakon

o socialnem zavarovanju,

za katerega se bojuje delavstvo že več kakor
deset let. Vprašanje je, kaj se bo po tako dolgem
času storilo za stare in obnemogle delavce, kako
se bo preuredilo bolniško zavarovanje, koliko be-
sede bo delavstvo samo imelo pri svojem zavar-
vanju. Socialno-demokratski poslanci vodijo hraber
boj z nasprotniki, ki so vsi združeni in podpirajo
v tem vprašanju interese kapitalistov.

V finančnem in davčnem odseku se razpravlja o
novih davkih,

katerih hoče vlada silne milione navlačiti ljudstvu
na rame. Nemahitni militarizem zahteva nezasišane
nove žrtve. Vlada, ki se brani dati borih šest
milijonov za zgradbo delavskih stanovanj, hoče več
kakor 400 milijonov izpresti iz ljudstva za nove
ba se, za nove kasarne, za nove trdnjave.

V draginjskem odseku vodijo veleposredniki
neusmiljen boj zoper vsak predlog, s katerim bi
se dala vsaj nekoliko olajšati

draginja.

Po dolgi dobi brezplodnih, naravnost hudo-
delških narodnjaških rabuk so torej na dnevnem
redu vprašanja, ki se resnično tičejo ljudskega
življenja.

Kaj pa opažamo spričo teh važnih vprašanj
na Slovenskem? Naše meščanstvo vrti dalje in
dalje svoje nacionalistične lajno, nekdanji «anar-
histi» postajajo krompirjevci narodne meje, ljud-
stvo se krmi s čenčami, ki jih navadno raznašajo
stare kofetarce. Pa vsemu temu se ni čuditi, zakaj
naši nasprotniki imajo nalogo, sipati ljudstvu pesek

v oči in gledati, da ga ohrani v nevednosti in
neumnosti. Ampak bolj žalostno je to: Med slo-
venskimi delavci jih je še sto in sto, ki se sami
ne brigajo niti za najvažnejša politična vprašanja
in ki jih «ne zanima», kako se zakoni kujejo
proti njim, kako se davki nalagajo na nji-
hova pleča, kako se delajo državni dolгови n
njihov račun. Rečejo so, da jim ni kmalu para.
Ampak še v sanjah jim ne pride na misel, da so
polovice svoje revčine sami krivi, ravno
zato, ker nimajo nobenega pojma o politiki, ker
prav nič ne vedo, kaj se godi v političnem svetu
in ker vsled tega političarji z njimi lahko delajo
kakor svinja z mehoma.

Povejte takemu človeku, da zahteva militari-
zem več kakor 400 milijonov novih žrtev. Komaj
Vas posluša. Kaj mu je to mar. Še na misel mu
ne pride, da bo večino teh milijonov plačalo de-
lavsko ljudstvo, da jih bo plačeval mali kmet in
da bodo bogatini dodali komaj nekoliko drobtin.

Finančni minister zahteva celo sumo novih in-
direktnih davkov. Povejte to delavcu, ki ne bere
nič ali pa meščanske storije. Škomiznil bo. Se
zazdelo se mu ni, da bo on plačeval te davke,
čim bodo dovoljeni.

Na ta način je ves trud socialne demokracije
in vse njeno delo lahko zamam. Če delavci ne
spoznajo, kje so viri krivice, jih ne bomo ni-
koli pridobili, da bi se bojevali zoper krivico. Tako
jih bodo imeli izkoriščevalci vedno v svojih krem-
pljih in ko jih bodo odirali, se bodo še norca
delali iz njih.

Če pa hočemo, da pride naše delavstvo do
resničnih uspehov, mora najprej to postati dru-
gače. Naše delavstvo mora dobiti več politične
izobrazbe. Mora! Drugače ne pomaga nobena
«žavba». Kako naj se to doseže, to mora biti prva
skrb vseh naših organizacij. Doseči se da. Če se
je doseglo pri vseh narodih, se mora tudi pri
Slovincih. Saj vendar ni res, da bi bili ravno mi
najbolj trapasti narod na svetu! Ampak med naj-
bolj nevednimi smo, to je res. In če se to ne iz-

premeni, tedaj nas mora hudič vzeti preden se
zavimo.

Delavstvo in alkoholizem.

Predavanje dr. Henrika Tume na mladinskem shodu v
Gorici, dne 22. maja 1910.

Predavanje o alkoholizmu bi morale obsegati
dva dela: eden medicinske in biološke vsebine,
drugi pa socialne.

Alkoholizem je huda akutna ali kronična bo-
lezen na telesu in duhu posameznika, a še večja
bolezen na socialnem telesu človeštva. Alkoholizem
je bolezen vsled preobilo zavžitega alkohola ter na-
stopijo znaki te bolezni lahko že po enkratnem
prenezmernem užitju, navadno pa šele po večkrat-
nem nezmernem zauživanju. Alkoholizem ni nič
drugega, nego zastrupljenje krvi po alkoholu. Alko-
hol je skoraj čist ogljenec, t. j. ima v sebi iste
snovi kakor žgane oglje, sladkor ali pa demant. Le
neznatne spremembe v sestavi teh, na sebi tako
različnih stvari, kažejo na zunaj tako različne oblike,
t. j. da je ogljenec enkrat v obliki oglja, drugič v
obliki sladkorja, tretjič najtršega in najdražjega ka-
menja demanta in četrtič v obliki tekočine, t. j.
alkohola. Čisti alkohol je neužit in pahne tako
ostro od sebe, da se ne more vdihavati. Zaužit bi
žgal grlo tako, da prostovoljno čistega alkohola
nikdo ne užije. Čist alkohol na sebi je torej hud
strup. Zato se alkohol uživa le pomešan z drugo
tekočino, vodo, največkrat kot pivo, vino ali žganje.
Koliko čistega alkohola je v kaki tekočini se napo-
veduje v stopinjah, ki gredo do 100. Prav čisti
alkohol, t. j. s 100 stopinjami, se skoraj ne da
fabricirati, ali pa se prav malo časa tako čist ohrani,
ker ga pristop vzduha oslabi. Najmanj alkohola, t.
j. kvetjemu do 10 stopinj, je v pivu, več je v vinu,
največ pa se ga nahaja v žganju. Žganje ki ima
več kot 50% alkohola v sebi, je jako hudo žganje.
Več ko je stopinj alkohola v tekočini, prej nasto-
pijo pri obilem zauživanju posledice alkoholizma,
t. j. telesne ali duševne bolezni. Ogljenec in alko-
hol se zvežeta s krvjo in, ako se kri po navadi in v

PODLISTEK.

Poljubi.

Spisal E. K.

Godba je zasvirala dražestno mazurko.

Mladi avskultant Pregl se je zadržal po glad-
kem parketu in se ustavil pred lepo Julko dr. Sto-
janovo. Eleganten poklon — in ona se je dvignila.
Dvorana je že polna plesočih parov. Pomešala sta
se med nje.

— Izvolite morda valček?

— Oh, da. To je krasno. Jaz plešem jako rada
valček po taktu mazurke.

— Saj je pravzaprav enak takt.

— Res? Nu, jaz ne vem; misem muzikalična.

— Vaš ples priča nasprotno.

— Moj ples?

— Da, milostiva. Brez muzikaličnega čuvstva
ni mogoče tako divno plesati.

— Ah, no. Koliko odkritosrčnosti pa je v tem
laskanju?

— Brez šale, milostiva. — — —

Prišla sta v hud vrtnec. Z vseh strani so
plesalci pritiskali. Pregl je moral dobro paziti. Pri-
znati se mora, da je bil v umetnosti pozornega
plesa nenavadno izurjen. Nekoliko čvrsteje je pri-
tegnil lepo gospo k sebi, in kakor peresce je je
vrtel med gručami, ne da bi se je bil kak rokav

dotaknil. Oko mu je videlo na vse strani, noga je
bila njegovi misli in volji hipno poslušna. Svoje
plesalko je skoraj nosil skozi množico, a tako nežno,
tako blago, da ni mogla občutiti nobene sile. Tako
sta se vrteča, lahko, mirno, kakor bi bila cela dvo-
rana prazna in nujno gibanje brez vseh zaprek. In
njegove ustnice so se nehoté približale njenim de-
tečim lasem.

Samo en hip.

A trenotek je zadoščal, da ga je omamila neka
čudna opojnost. Od teh las je puhtela dišava kakor
od cvetlice — oh — od katere? — Kateri cvet
dehti tako opojno? — Oh...

Premišljal je, premišljal. Možgani so mu delo-
vali pod nekim mogočnim, tajinstvenim pritiskom.
Kateri cvet — —?

Moral je izvedeti.

Približal se je z ustnami zopet njenim lasem.
— Oh!

Julka se je zdrznila. Določno je občutila poljub.
Zdelo se ji je, kakor bi neka struja — električna,
magnetična — kaj ona ve, kakšna — izvirajoča od
njenih las, presimila njeno telo. In to je bilo ne-
izrečeno sladko. Nehoté je čvrsteje stisnila levice
svojega plesalca.

Njega je pretreslo po vseh živcih. Hipno mu
je postalo vroče. — Čudno! — Bil je že od plesa
razgret in razvnet. Celo in lica so se mu žarila v
plamteči rdečici. A sedaj ga je oblila vročina, ki

je vse presegala. In hkratu mu je bilo zopet mraz
— in zopet tako vroče. Ustnici sta mu trepetali,
globoko je dihal in vonj njenih las se mu je inten-
zivneje vsesaval v prsa.

Passiflora!

Da, da. Sedaj ve. Oh! Kako to diši, kako to
opaja!...

Vrtela sta se liki zamaknjena, na pol blazna.
Skozi najgostejšo gnečo sta se zvijala, ne da bi
se le z laktom dotaknila katerega drugega para.
A videla nista nikogar. Vse okrog njiju se je
zilo in zmešalo v neko čudno, nedoločno, dviga-
jočo, gibajočo, vrtečo se maso, skozi katero sta
plesala kakor lahek čoln po mirnem valovju sa-
njavega morja.

Tudi ona je bila čudno zbegana. Še vedno je
čutila tisti poljub skozi lase. Pograbila je je ne-
premagljiva želja, da bi jo še enkrat tako poljubil.
Glasovi godbe so šumeli v njenih usesih, kakor bi
prihajali iz daleke daljave skozi mesečno noč, v
kateri so se nasrkali gozdne dišave in se pomešali
s slavčevim petjem. Čutila se je kakor otrok, ki
pride prvič v gledališče in je ves omamljen od
glasbe, od svetlobe, od kostumov, od vsega, njemu
tako neznanega nepojmljivega, sladkokrasnega. In
njena želja za drugim takim poljubom se je oglašala
tako živo, tako zahtevajočo, kakor bi nje izpolnitev
bila enaka nebeskemu blaženstvu.

Konec prih.

preoblici združuje z ogljencem, potem nastopi vsled te navade tako poželjenje po alkoholni pijači, da postane semintja neodoljivo. Kri, ki se navadi na ogljenec, hoče imeti obilo te snovi v sebi in, kadar se ogljenec izloči po potu, ali drugače iz telesa, žene potem človeka, da se vnovič napije alkohola in se kri napolni ogljenca. Alkoholista ozdraviti je zato težko in mogoče le, ako se mu vzame priložnost priti do pijače; če je pa ta navada že zastarela, potem ne preostaja pač drugega, nego da se zapre in s silo odvadi pitja.

Ako se premočno žganje v preveliki kvantiteti in prehitro popije, lahko nastopijo vsi znaki zastrupljenja in tupatam tudi takoj smrt. Navadno pa se bolezen pripravlja v telesu potem navade pitja polagoma ter se potem pojavi na različnih človeških organih. Navadno napade bolezen tisti organ, ki je razmeroma šibkejši. Včasih uniči dolgotrajna bolezen vsled alkoholizma želodec ali čreva, včasih sapnik ali pljuca, tu zopet srce in včasih možgane. Kroničen alkoholist, ki trpi na želodcu, ne prenese sčasoma niti najmanjše hrane. Želodčna koža, ki je za prst debela, zateče in se prisadi, tako da v želodcu ni skoraj nikakega prostora več, tako da alkoholist ne prenese drugega nego tekočino. Nekateri alkoholisti so bledi, zelte barve, te pobere sušice, drugim zopet zvodene možgami, ti navadno znore, nastopi takozvani »delirium tremens«, kateremu sledi otrpljenje možgan, paraliza in smrt.

Dalje prih.

Socialni pregled.

**** Pozor, čevljarji!** Z Reke se nam piše: Čevljarji delavci z Reke in Sušaka so vložili že dne 23. aprila svojim delodajalcem memorandum in so zahtevali odgovor najkasneje do 8. junija. Seveda bi bili mojstri ob dobri volji lahko že davno odgovorili. Vendar pa do današnjega dneva ni nobenega odgovora. Stavka je torej skoraj neizogibna. Vsled tega se prosijo vsi čevljarji delavci, naj nihče ne potuje na Reko ali Sušek, dokler ne bo ta boj končan.

**** Stavka mizarjev na Sušaku.** Mizarji pri trdki Calugera se nahajajo od 17. maja v stavki. Zahtevajo skrajšanje delavnega časa dnevno na 9 ur, uvedbo minimalne plače od 45 do 60 vin, na uro in pripoznanje organizacije. Pogajanja so se vršila že trikrat, toda vselej brezuspešno. Ostali mizarji so se domenili, da ne sprejme nihče nobenega izmed stavkajočih v delo. Izgovarjajo se, češ, dela ni. Nemški konzulat, in to je značilno, si prizadeva priskrbeti navedeni trdki stavko-kaze. Če spada to tudi v obrambo nemških interesov, ne vemo, vemo pa, da sem izvaljeni mizarji pomočniki vprico občutni dragini ne morejo eksistirati pri navadni plači. Svarimo vse mizarje in delavce pri strojih, naj ne sprejemajo dela na Sušaku, dokler ne bo poravnani obstoječi konflikt.

**** Pekovski delavci, pozor!** Ogibajte se krajev: Wr. Neustadt, Ljubno, St. Veit, Beljak, Levico, Solnograd, Linc, Rzeszow in Zadar, ker se naši tovariši v teh mestih nahajajo v plačilnem gibanju. Ne dajte se speljati na led; gre se za zboljšanje delavnih razmer in za boljši človeški obstanek. V takih časih morajo biti pekovski delavci solidarni. Sodrugi peki! Bodite na straži, skrbite, da se preprečijo morebitne lumparije. Zabranite vsako krumirstvo!

Društvene vesti.

§ Knjižica Ljudskega odra o modernem političnem in gospodarskem razvoju ter o ciljih socializma je v razprodaji tudi v knjigarni Gorenjec v Trstu, ul. Valdirivo. Slovenske sodrugi pozivljamo, da posežejo pridno po tej lični knjižici, iz katere bodo črpali potrebno znanje o političnem in gospodarskem razvoju ter o ciljih socializma.

§ Društvo »Ljudski oder« v Trstu pozivlja vse člane, ki so zaostali z vplačevanjem tedenskih prispevkov, da zaostale prispevke poravnajo v kolikor mogoče kratkem času. Društvo nima nobenih drugih dohodkov kakor samo prispevke svojih članov. Društvo skrbi, da ustreže vsaki želji članov, zato je pa dolžnost vseh članov, da tudi oni store napram društvu svojo dolžnost. Društvo je prepričano, da ta poziv ne bo brezuspešen in se nada, da se mu bodo odzvali vsi zaostali člani.

Predavanja v Ljubljani. Obe železničarski podružnici v Ljubljani prirediti te dni dvojje predavanj, in sicer

v soboto, dne 4. junija v areni »Narednega Doma«.

v ponedeljek, dne 6. junija pa v salnu gostilne »Reininghaus«.

Začetek vsakega predavanja je točno ob 1/8. zvečer. Predaval bo sodrug Ethin Kristan o »Kmečkih puntih na Slovenskem«. Ker je snov jako poučna in zanimiva, se vabijo na ta predavanja, ki so javna, vsi sodrugi in sodruginje, ki se zanimajo za stvar.

Politični odsevi.

*** O avstrijskih šolskih razmerah** je podal poslanec sodrug Němec v proračunskem odseku nekatere podatke, ki se res ne morejo imenovati drugače kakor skandal. Na Češkem se je vsled bankrotnih deželnih financ vpeljal poldnevni pouk; na nekaterih šolah so se celo razredi popolnoma opustili. — Da bi se radi denarnega pomanjkanja opustili vojaški polki, se pa še nikoli ni slišalo.

*** Gospod grof Stürgkh** se bo kmalu lahko imenoval minister proti šolstvu. V proračunskem odseku se je protestiralo, ker so se na Nizjem Avstrijskem zaprle nekatere češke šole in češki otroški vrtci, o čimer smo poročali. Grof Stürgkh pa pravi, da o tem ne bo govoril, ker je itak vložen rekurz. Seveda. A rekurz je vložen na njegovo ministrstvo, ki ga še do danes ni rešilo. To je zelo lahek način. Na rekurz ne odgovarja. Če ga je kdo interpeliral, pa pravi: Saj je vložen rekurz. Tako pospešuje učni minister šolstvo!

*** Tudi za manjšinske šole** ima grof Stürgkh svoje posebno metodo. Poslanec Němec in Stánek sta zahtevala, naj se podpravi češka šola na Dunaju, ker je noče prevzeti občina. Grof Stürgkh odgovarja na to, da se podpravlja ljudske šole le tam, kjer je občina ali dežela presiromašna. Če gospod grof res tako misli, tedaj je zelo slabo poučen. V Trstu in v Pulju so n. pr. nemške ljudske šole. V obeh mestih je nemškega prebivalstva tako malo, da se od občin res ne more zahtevati vzdrževanje nemških šol. Ampak država jih hoče imeti, pa jih vzdržuje. Tu ne mora biti govora o preveliki revščini občin, ampak država se tudi ne ozira na to. Če bi bila Trst in Pulj še bogatejša, bi vendar država sama vzdrževala nemške šole v teh krajih. Zakaj nima grof Stürgkh vsaj toliko poguma, da bi priznal to?

*** V davčnem odseku** se je izvolil pododsek, v katerem so se izročili referati o posameznih davčnih predlogih poročevalcem. Predloge se tičejo osebnega davka na dividende in tantomne, vinskega davka, davka na vino v steklenicah, davka na sodavico in mineralno vodo, davka na žganje in zapuščinskega davka. Čeden šopek!

*** Grof Khuen Hedervary** ima gotovo večino v ogrskem državnem zboru. Prav tako kakor smo napovedovali, ko je razpustil parlament. In ta večina ne bo majhna. Za prvi dan volitev je prinesel njegovi stranki 228 mandatov, torej 21 več nego jih je treba za absolutno večino. Za nekoliko mandatov se bo ta večina prihodnje dni gotovo povečala. Khuen Hedervary torej triumfirajo; za takozvane neodvisnjake Košutove in Justhove barve so pa te volitve strahovit poraz.

Nedvomno je, da je igral demar pri volitvah velike vloge, in da tudi pritisk ni bil malenkosten, se vidi že po ogromnem številu vojaštva, ki je bilo postavljeno na noge. Tako je zmagoval Khuen Hedervary že na Hrvaškem. Vendar bi ostal tak preobrat nerazumljiv, če se ne bi vedelo, kakšna je na Ogrskem volilna pravica in kako se tam od nekdanj delajo volitve. Tudi Košutova stranka je mogla pri zadnjih volitvah le vsled tega zmagati, ker je Košut prihajal do vlade. O ljudski volji se ni moglo govoriti v starem parlamentu in se ne bo moglo v novem. Khuen bo seveda vladal zelo »konstitucionalno«; delal bo to, kar bo sklepala večina, le da bo sklepala večina vedno to, kar bo hotel Khuen Hedervary. In Khuen Hedervary bo hotel to, kar se mu bo ukazovalo »od zgoraj«.

*** Proti nemškemu prestolnemu nasledniku** princu Viljemu je vrzel mali trgovec Abraham Eberweiss, rodem iz Rusije, puščico za konserve, ki je bila napolnjena s — fižolom. Princ se ni zgedilo nič. »Napadalca« so prijeli. Mož je očitno umobolen.

*** Dankega ministrskega predsednika** Zahleja, ki je vsled izida zadnjih volitev podal demisijo, je kralj naprosil, naj ostane na svojem mestu, češ, da v sedanjih političnih razmerah ni mogoče sestaviti drugačne vlade.

*** Francoska zbornica** je v sredo imela prvo sejo in je volila Brissoma za provizoričnega predsednika.

*** Krečanske vprašanje** postaja oddmeodno bolj nevarno. Sedaj je avtomatna krečanska vlada poslala varstvenim silam okrožnico, v kateri pravi: »Vlada se je doslej navsomoč trudila, da bi ohranila ved in varovala mohamedansko prebivalstvo. Sedaj prosi za moralno pomoč varstvenih sil. Sedanj položaj se ne more vlačiti v neskončnost. Kreta ne more živeti izven grških institucij. Grška vlada je edino mogoča. Varstvene sile naj torej dovolijo združitev z Grško; Kreta jim bo za to večno hvaležna.

Vestnik »Vzajemnosti«.

Sestanek spodnješišenskega upravnega odseka od pretekle sobote se je prav poveljno obnesel. V razpravo so posegli sodr. Kocmur, M. Zahradnik, I. Auman in drugi. Sklenilo se je, da se ustanovi cestna organizacija, katere namen bodi: pobiranje prispevkov po hišah in pridobivanje novih članov. Priglasilo se je takoj šest zaupnikov, ki bodo dogovorno z upravnim odborom Sp. Siske razdelili v primerna agitacijska okrožja. Priglasilo se je tudi več na-

ročnikov na »Rdeči Prapor«. V tem odseku se opaža vedno več veselja do organizacijskega dela, kar je znamenje, da se sodrugi zavežajo svojih dolžnosti. Sp. Siska šteje že 86 članov.

Cestna organizacija v Spodnji Siski. S to zadevo se je upravni odbor v četrtek obširno pečal ter je sklenil razne podrobnosti, ki jih objavimo prihodnjč. Seje so se udeležili tudi izvoljeni cestni zaupniki.

Sentjakovski upravni odsek ima jutri v nedeljo, ob 1/10. dopoldne v gostilni »pri Kavčiču« (Privoz, Prule) važen sestanek, na katerem se bo sklepalo o cestni organizaciji in drugih važnih zadevah. Vabljeni so vsi člani s pozivom, da se sestanka zanesljivo in točno udeležijo.

Tamburaškemu odseku je bilo pravkar podarjeno večje število izredno krasnih partitur, za kar bodi cenj. darovalcu izrečena najtoplejša zahvala. Tekom prihodnjih dni se bodo nekaterim organizacijam doposlane prošnje za naklonitev podpore, ki jo odsek nujno potrebuje, ako hoče izvršiti svojo nalogo tako, kakor si jo je zahtal. Zbor bo obsegal čez 30 igralcev in igrali ter bo gojil tamburanje po najmodernejših tehniških pravilih, veljajočih za to panogo jugoslovanske narodne glasbe. Kadar bo zbor praktično izvežban, bo z veseljem ustrezal od cenj. organizacij nanj stavljenim zahtevam ter jim na ta način prihranil marsikatero izdatka za drugojake drage godbe. Povedano bodi pa že danes, da tamburaškega zbora »Vzajemnosti« ni postavljati v eno vrsto z drugimi enakimi zbori, ki so tamburanje večalimanj le diskreditirali. — Teoretične vaje se vrše vsak četrtek zvečer od 8. naprej. Koncem junija se prične s praktičnimi vajami ter se k začetnikom priklapije že izurjeni člani.

Pesizlet pevskega zbora v Kozarje se je preteklo nedelje prav zadovoljivo izvršil. Vseh udeležnikov je bilo okoli 80, ki so se vsi imenitno zabavali. Od začetka se je sicer vreme nekaj kremžilo, toda kmalu se je izpremenilo v najkrajše dan, tako da se je razpoloženje izletnikov poživilo do skoraj prevelike razposajenosti. Pevci so pod vodstvom pevovodje gosp. Baloga v polni meri izvršili svojo dolžnost. V kratkem bo zopet izlet — najbrže čez Golovec na Laverco.

Vaje pevskega zbora se vrše v salonu hotela »Ilirija« vsak torek in petek večer od 8. naprej. Ravnotam se sprejema nove pevce. V kratkem se prične večja akcija za povečanje in izpolnitev pevskega zbora.

Iz osrednjega odseka. Zaupniki in upravni odbori, ki za maj se niso obračunali, naj to store čimprej. V bodoče se bo vsak obračun objavil, da bo članom dana prilika, da se prepričajo, kateri odbori ali zaupniki vrše svojo dolžnost in kateri jo zanemarjajo.

Domače vesti.

— **Papeža Pija X.** so tudi razni liberalni časopisi, ko je bil izvoljen, preslavljali kot nekako nenavadno luč, ki se je imela zableščati človeštvu. Pripovedovale so se ganljive anekdote o njegovih ubežnosti, blagosti in milobi, kakor da bi bil res sam sveti duh razsvetil kardinale pri volitvi. No, v resnici je bila tista volitev zagrižen boj tekmecev, ki so vsi po strani gledali na tiaro. In sedaj se kaže blagi in milostni »oče krščanstva« takega, kakršni so navadno poglavarji katoliške cerkve. Te dni je »sveti« mož izdal encikliko, kakor smo že poročali in z njo napada na eni strani protestante, na drugi pa takozvane moderniste in mimogrede se še izpotika ob znanost in njene rezultate. Gospod papež seveda lahko misli o teh rečeh, kakor zna in hoče; da ne zna o njih prevedč razumno misliti, je pokazal ravno s to encikliko. Ampak če ne bo nihče ugovarjal, dokler rimski skof le misli, postaja stvar nekoliko drugačna, kadar govori. Blagi mož rabi v svoji encikliki izraze, ki nikakor ne povzdigujejo njegovega dostojanstva in ki jih po pravici lahko z ogorčenjem odbijejo tisti, katerim so namenjeni. Pij X pravi n. pr. kratkomalo, da je vsem tistim, ki ne mislijo natančno tako, kakor zahteva on in njegova bojna organizacija, trehuh bog. Naravno je, če protestirajo proti takim izrazom nekateri nekerikalni listi, celo »Norddeutsche Allgemeine Zeitung«, glasilo nemške vlade, ki ni ravno liberalna ali socialistična, kritizira te besede. Po pravici. To je pa strašno pogrelo našega »Slovenca« in klerikalni hujskač govori o »svobodomiselnih predrznosti« ter piše, da »ima poglavar katoliške cerkve neomajeno pravico, presoati dela in misljenje kogarkoli, ki je katoliški cerkvi nasproten, še bolj pa kakovost celih sekt in organizacij«. Predrznost, o kateri čenča terciarsko glasilo, tiči v njegovih lastnih besedah. Ampak kaj bi bilo, če bi prijeli »Slovenca« za njegovo logiko? Če ima papež, ki ni za nekatoličane nič drugega kakor človek, pravice o ljudeh drugega misljenja govoriti tako zaničljivo, tedaj ne more nikomur odrekati pravice, da govore o njem in njegovi organizaciji v enakem tonu. Sicer se pa poglavarju katoliške cerkvene organizacije najmanj prilega, govoriti, da je drugim trehuh bog. Dokler je katoliška cerkev velikanska kapitalistična organizacija, dokler se po vsem svetu fehta za »siromasnega« papeža, dokler žive katoliški cerkveni dostojanstveniki kakor prešerni knezi in si polnijo žepe, je tako govorjenje o trehuhu zelo neumešno. Med tistimi, ki ne prisegajo slepo na pape-

ževe besede, jih je tisoč, ki si pogostoma niti za silo ne morejo napolniti želodca, pa bi si ga marsikateri med njimi lahko polnil s pečenko in šampanjcem, ako bi se hotel potuhiniti in zatrobiti v rog katoliških farizejev. S svojo breztrebušno moralno naj torej klerikalci ostanejo kar doma. Trebuha je lahko zamečevati, če jim ga morajo polniti drugi, ki za svojega včasi še suhega kruha nimajo.

— **Tvorilčar Polak v Ljubljani** je jako vnet pristaš klerikalne stranke. Ta mož, ki je sicer jako vpluden in prijazen, je proklel na stanovnem zboru »Nase straže« vse tiste ljudi, ki gredo v klerikalni tabo iz dobičkarstva. Če bi bili v tem pogledu možje klerikalne stranke dosledni, bi bilo res veselje si ogledati te voditelje in organizatorje. Toda kaj opazamo prav pri teh gospodih? Ti gospodje, ki javno kažejo tako odkritosrčno lice, so v svojem privatnem življenju povsem drugačni napram svojim uslužbencem in delavcem. Prav gospod Polak ima navado, da večkrat povabi svoje ljudi na pojedino pa jim pravi, da naj le »z njim drže«, pa se jim bo dobro godilo. Tako ravnanje je korupcijsko in človek, ki se uda takemu pozivu, se poniža pod živino. Edino pravo razmerje med delavcem in gospodarjem je, da delavec opravi svoje delo in mu ga gospodar plača. Tako razmerje more biti častno za oboje, drugače pa ne. Delavci morajo ostati svobodni, to zahteva vsaj — dostojanstvo človeka — delavca.

— **Mizaraki mojster A. Rojina** je vsled »klepa občinkega sveta«, po katerem je bilo oddane mizarске dele za obrtno šolo »Produktivni zadrugi ljubljanskih mizarjev«, popolnoma iz sebe. Mož od jeze kar piha. Po delavnici preklinja in se pridruzuje kakor kak drvar v slavenskih šumah. Če bo gonja »klerikalnega« Rojine proti »Produktivni zadrugi ljubljanskih mizarjev« in proti navedenemu sklepu, njemu kaj koristila, bo pokazala šele prihodnost. Omeniti pa moramo resnici na ljubo, da je Rojina le toliko klerikalen, kolikor mu gredo klerikalci na roko, torej ena izmed onih korfejev, ki so samo zato klerikalci, da zajemajo iz klerikalnega korita. Kako pridejo delavci njegove delavnice do tega, da bi morali zato prenašati sirove izbruhe tako »finega« gospoda, ne vemo. Mož ne pozabi pri nobeni priliki bahavo poudarjati, da je bil v Parizu in Londonu, kar mu sicer verjamemo; toda znano nam je tudi, da je tudi v teh mestih precej takih ljudi, ki se shajajo v raznih skritih beznicah, koder dajejo duška svoji razuzdani sirovosti; in obnašanje g. Rojine bi človeku dalo kmalu povod misliti, da se je on v imenovanih mestih gibal v približno takih družbah. Rojina si je nabavil pred nedolгим časom tudi stroje, ampak o varnostnih napravah ni pri teh strojih nobenega sledu. In najlepše je to, da varnostnih naprav za stroje dosedaj še niti naročil ni. Če pomislimo, kako zelo nevarni so mizaraki stroji, tedaj se moramo naravnost čuditi, kako tukajšnje c. kr. obrtno nadzorništvo sploh mora puščati Rojini tako proste roke, da lahko sili delavce delati pri strojih, brez vsakih predpisanih varnostnih naprav. Trije delavci so morali v tem kratkem času, odkar ima Rojina stroje, že plačati ta šlenderian s hudimi poškodbami na rokah. Zadoj, ki se je ponesrečil dne 31. maja t. l., ostane vsled te malomarnosti puhabljen za vse svoje življenje. Seveda prav po klerikalno se pridrušati in zabavljati čez zadrugo delavcev je lažje in cenejše, kakor pa izvrševati predpise obrtnega reda. Upamo, da se bo profitarški duh g. Rojine kmalu pomiril in da mu bo še toliko ostalo, da lahko daruje vsaj še 5 kron mrzlim bratom društva katoliških pomočnikov.

— **Narodna tiskarna** je te dni imela svoj občni zbor, kjer je razdelila nekaj čistega dobička v »dobrodelne« namene. Postavke v ta namen znašajo nad 1700 K in od teh ne dobijo delavci, ne pomočniki in ne pomožni delavci ničesar. Občni zbor lahko dovoli seveda podpore, komur hoče in prav nič bi ne ugovarjali, če se nekaj devoli v kulturne namene, zakaj v tem pogledu je pri nas mizerija res velika. Ni prav in v korist nikomur, če se dovoljuje n. pr. večji zneski (po 200 K), leto za leto N. D. O., ki nima drugega namena, kakor da dela razdor ne samo med delavstvom, ki bi moralo pripadati soc. dem. organizacijam, marveč dela še tistim društvom zmede s svojo nezdruženo uredbo, ki so nepolitična, pa so v svojem bistvu vsaj danes utemeljena v razvoju. Ta denar bi se mnogo boljše porabil, če bi se votiral delavstvu, ki ima, posebno pomožno delavstvo, stalno jako slabe plače. Vse oboje je v potu svojega obraza zaslužilo ta dobiček, ne pa le par »visjih«, ki imajo že sicer dobre plače! Najmanj pa, kar bi se dalo zahtevati, bi bilo to, da se zvišajo slabo plačanimu delavstvu plače vsaj primerno, če podjetje florira, zakaj ko to delavstvo onemore, bo šlo na ceno, skor povsod drugod!

— **O zidarskih stanovanjih** v Ljubljani smo že parkrat pisali, zdí se pa, kakor da bi bila v Ljubljani vsaka taka beseda bob ob steno. Gospodje, ki bi imeli dolžnost, brigati se za te razmere, stanujejo pač prijetno, imajo salone, pa jim ni mar, kako stanujejo ljudje, ki se sami ne morejo braniti. Podjetniki, ki tlačijo zidarske delavce v gnušne barake, ne bi zaprli psa v tak lokal; za delavca pa mora biti vse dobro, pa če si tudi v onih smrtnih prostorih, polnih vsakovrstnih miazem, nakoplje bolezen za vse življenje. Seveda je

med zidarji še tudi dosti takih, ki niti ne vedo, v kakšni nevarnosti tiče v tistih prokletih barakah. Ravno zato bi pa morali tisti, ki so pa zakonu dolžni skrbeti, da se ne bi z delavci ravnalo hujše kakor z živino. Če se ne bo v tem oziru prav kmalu kaj zgodilo, naj se gospodje ne čudijo, ako zagodemo drugačno pesem.

— **Slovenski socialisti v Ameriki** so izdali sledeči poziv delavcem: Slovincem v Chicagu! Solški svet za mesto Chicago nas opozarja s pismom, da se po končanem ljudskem štetju prične dne 2. maja solsko štetje. Solsko štetje se vsi vsake dve leti v Chicagu. Stejeje pri tem vse moške in ženske pod 21. letom. Stari naj odkritosrčno povedo števcem svojo narodnost. Za Slovence velja »Slovenian« in ne »Austrian«. Solški svet se bo potrudil, da dobi števce vseh narodov, ki živijo v Chicagu. Na stavljena vprašanja naj odgovarja vsakdo odkritosrčno. Gre se za korist otrok, ki obiskujejo šolo. Vse odgovore se smatra za zaupne. Števci bodo nosili znake. Kdor nima znaka, je slepar. — — — Seveda bo tudi to dokaz, kako socialni demokratje — prodajajo narodnost.

— **Smrtina obsodba pred ljubljanskim porotnim sodiščem.** Ljubljansko porotno sodišče je včeraj ob pol 8. zvečer po tridnevni razpravi obsodilo Andreja Rejca, rudarja iz Idrije, na smrt na vešalih, ker je dne 28. februarja t. l. svojo ženo Francisko, s katero je živel v neprestanem prepiru, pahnul v potok Idrijsko, da je utonila. Porotniki so na stavljeno jim vprašanje o zavratnem umoru odgovorili z 10 glasovi »da«, z 2 pa »ne«. Rejc je še trenotek pred razglasitvijo obsodbe na predsednikovo vprašanje, če ima na pravorek porotnikov kaj pripomniti, tajil dejanje ter izjavil, da ne more govoriti drugače, kakor je govoril ves čas. Ko je predsednik, deželnozborski svetnik Vedernjak razglasil smrtno obsodbo, ki jo je Rejc mirno poslušal, je vstal obsojenec zagovornik dr. Švigelj ter ob splošni napetosti izjavil, da ima Rejc, ki ga je med posvetovanjem sodnega dvora zunaj pregovarjal, da naj pove resnico, če je ženo res umoril, še nekaj povedati. Ob grobni tišini je nato Rejc s tresočim glasom priznal, da je ženo res umoril. Naval občinstva k obravnavi je bil velikanski. Razglasitev obsodbe je napravila na navzoče silen vtisk.

— **Zgorela ženska.** Včeraj se je zgodila v Ljubljani, Dunajska cesta št. 29, grozna nesreča. Ko je 54 letna Ernestina Sukova kuhala maleko, je spirit brizgnil po sobi in provzročil ogenj. Vsa zbegana je šla klicat sosedo gospo Peklenkovo in obe sta skušali gasiti v sobi. Tu pa se je Sukovi prevrnil samovar in naenkrat je bila vsa v ognju. Dasi je Peklenkova hotela pomagati, je dobila Sukova take opekline, da se je brez zavesti zgrudila in v bolnišnici v grozih mukah umrla. Tudi Peklenkova je dobila razne poškodbe. Ogenj so sosedje pogasili.

— **Grozovit umor** se je zgodil v petek 20. m. m. v Kaštelirju v Istri. Neki premožnejši kmet Kocjančič, vulgo Silopas, ki je bil dolžan ondodnemu trgovcu istega imena svoto denarja, trgovec, vulgo Marastou, je tožil Silopasa za dolžno mu svoto. A ta je terjatev odločno zanikal in privedel več prič, češ, da je že plačal. Marastou je pravdo izgubil, vložil pa je pritožbo na višjo instanco, ter navedel kot priče učitelja, učiteljico in pa nekega kmeta. V višji instanci je dobil pravdo trgovec, obe priči pa, namreč brat in bratranec Silopasa, sta bili obsojeni radi krivega pričanja na 2 do 3 mesece v ječo. Tako tudi Silopas. Kmet, jezen nad izgubljenost pravdo, se je izrazil: »Ker sodišče ni prav sodilo, bom sodil jaz,« vzel puško in se napotil najprej nad trgovca Marastoua. Tega je dobil doma za mizo sedečega; pomeril je nanj skozi okno in ga takoj usmrtil. Nato se je napotil proti šoli, a ni bilo ne učitelja, ne učiteljice. Šel je torej nad tretjo pričo, nad kmeta. Dobil ga je v 2 in pol ure oddaljenem vinogradu pri delu. Tudi tega je usmrtil. Ljudem je dejal, da dva je že, dva pa še bo. Orožniki ga sicer iščejo, a ga ne morejo najti, ker nihče ne ve, kam je izginil.

— **Dopusti povodom žetve.** Vojno ministristvo je izdalo pred kratkim odredbe glede letošnjih vojaških dopustov za časa žetve. Na podlagi teh odredb je treba vohče dovoljevati žetvene dopuste: a) lastnikom ali najemnikom velikih kmetij in sinovom, svakom ali vnukom lastnikov (najemnikov), ki nimajo polne pravice do udobnosti po § 34 v. z.; to je, ki nimajo pravice do zahteve, da se jih premesti v nadomestno rezervno; b) sinovi, svaki ali vnuki posestnikov malih ali srednjih kmetij; c) kmetijskih delavci, s posebnimi oziroma na one, ki so v zadnjem letu službe. Dopust se dovoljuje vohče za tri tedne. Moštvo se odpusča v civilni obleki ter ima proti predložitvi izkaznice za žetveni dopust pravico do one znižane vozne cene, kakor vojaške osebe, ki ne potujejo službeno.

— **Vožnja vlakov št. 1720 in 1721 na progi Trbiž - Jesenice.** — Od 1. junija 1910 vožnja osebna vlaka št. 1710 in 1721 na progi Trbiž-Jesenice vsak dan. Vlak št. 1720 bo odhajal z Jesenic ob 1. uri 5 min. ponoči in prihajal v Trbiž ob 2. uri 5 min. ponoči. Vlak št. 1721 bo odhajal iz Trbiža ob 4. uri 10 min. zjutraj in prihajal na Jesenice ob 5. uri 8 min. zjutraj.

— **Moraki volk v trkaški lukl.** Kapitan Zuzak parnika »Uramo«, ki je ravno kar prišel iz Carigrada,

je javil morski oblasti v Trstu, da je zapazil pri vходу v luko do 5 metrov dolgega morskoga volka, ki je plaval k obali.

Zadnje vesti.

Delavska knjižica. Dunaj, 3. junija. Večina socialno političnega odseka je odklonila socialno demokratični predlog, da se odpravi delavska knjižica. S socialnimi demokrati so glasovali samo poslanci Ofner, Burival, Krek in Gostinčar. Sprejel se je pa predlog, da se načrt odkaže strokovnim svetom.

Bienertli in socialni demokratje. Dunaj, 3. junija. Včeraj je baron Bienertli povabil predsedništvo Socialno-demokratične zveze, da ji razloži stališče vlade o novih davčnih predlogih. Poslanci dr. Adler, Seitz, Némec in dr. Diamand so izrajali, da seveda nasprotujejo davku na žganje kot indirektnemu davku, lasti ker so s tem davkom združena darila za aristokrate in velekapitaliste. Ker se zbornica prvič bavi z ureditvijo davčnega vprašanja, je naravno, da hočejo socialni demokratje razložiti svoje nazore o davkih. Pokazati se mora, da se sicer pospešuje nazadnjaška socialna politika, da pa vlada aktivno in pasivno nasprotuje vsem socialno-političnim zahtevam delavstva. Pri teh vprašanjih se tudi ne more molčati o deželno-zborski volilni pravici. Socialni demokratje ne mislijo delati obstrukcije, trpeli pa tudi ne bodo, da bi se po sili dognali novi davki.

Dopolnilna volitev na Češkem. Praga, 3. junija. Včeraj je bila v okraju Plani Tahov dopolnilna volitev za mandat rajnega poslanca grega Kolovrata. Dobili so: Agrarci Mayer 2638, krščanski socialci Walters 2836, socialni demokrat Schüller 1945, vsenemski kandidat 53 in »prosti socialisti« 53 glasov. Vled tega bo ožja volitev med agrarcem in krščanskim socialistom. Od zadnjih volitev so socialni demokratje pridobili 928 glasov, agrarci pa so izgubili 934.

Bosenski sabor. Sarajevo, 3. junija. Sabor za Bosno in Hercegosino je sklican na 15. junija v Sarajevo.

Ogrske volitve. Budimpešta, 3. junija. Doslej so došla poročila iz 390 volilnih okrajev. Vlada stranka ima doslej 239 mandata, Košutovci 42, Justhovci 36, ljudska stranka (klerikalci) 13, nemadžarske narodnosti 7, Audraševci 17, neodvisnjaški divjaki 10, demokratje 2, krščanski socialci 1, agrarci dva mandata. Izgubili so Košutovci 47, Justhovci 83, klerikalci 17, narodnosti 15 mandata. Ozirom volitev bo treba 17. Polom opozicije je torej zapečaten. Socialni demokratje pri sedanjem volilnem redu seveda niso mogli misliti na kak mandat; koliko glasov so dobili, se bo šele zvedelo. Obžalovati je, da so tudi nemadžarske narodnosti izgubile več kot dve tretjini svojih mandata. To je najboljšje znamenje, s kakšno silo da se je delalo.

Raznoterosti.

† **Učenjaka umrla.** Na Dunaju je umrl vsučiliščni profesor dvorni svetnik Zuckerkandl v 61. letu svoje starosti. — Slavni bakteriolog profesor Robert Koch je umrl v Baden-Badenu v 67. letu svoje starosti.

† **Sojna kislina v maščnem vinu.** V Münchenu je bil obsojen 14 letni Jožef Barchold in 15 letni Kaver Herrmann, ki sta oba gojenca poholjševalnega zavoda, prvi na 7 let in drugi na 3 leta težke ječe, ker sta namešala zavodovemu duhovniku solne kisline v maščno vino. Na svedo je duhovnik še strup pravi čas okusil in ni izpil vina.

50.000.000 kron je zapustil ameriški čudak Isaak Wymann princetonskemu vsučilišču. Wymann se že par desetletij ni več drl s svetom, sedaj pa je vse svoje premoženje zapustil univerzi, ki je bila ustanovljena leta 1746. v malem ameriškem mestu Princetonu.

† **Nesreča z avtomobilom.** V Grünwaldu pri Beronu se je zaletel avtomobilski omnibus v drevo ob cesti s tako silo, da ga je razneslo. Vseh dvanajst potnikov je ranjenih, in sicer dva zelo težko.

† **Grof Zeppelin** se pripelje 10. junija s svojo zračno ladjo na Dunaj.

† **Obsojen atentator.** Jelen, ki je lani decembra izvršil atentat na rumunskega min. predsednika Bratianu, je obsojen na 20 let ječe.

Iz stranke.

o **Delavski kolek za Kranjsko, Štajersko in Koroško.** Založništvo tega koleka, ki je slično onemu za Gorisko, Istro in Primorsko, je po nalogu izvr-

Enonadstropna vila

z velikim vrtom na lepem prostoru

je naprodaj

cesta v Rožno dolino št. 216 pri Ljubljani. Več se poizve v vili »Minki«, Rožna dolina št. 237.

ševalnega odbora stranke prevzel sodr. Ivan Kocman, pri katerem imajo organizacije in zaupniki na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem odslej napravljati svoje naročbe. Organizacije na Goriškem, Primorskem in v Istri naročajo kolek slejkakor prej pri sodrugu Jos. Petejani v Gorici. Sodrugi in organizacije, tako strokovne kakor gospodarske, so naprosene, da se pridno poslužujejo delavskega kolka, ki utegne donasati stranki čedne denarke. Rabi se lahko kot pečatna znamka pri poštnih posiljativah, kakor: pismih, zalepkah, dopisnicah, razglednicah, zavojih itd. Naj se ne odda nobena pismena ali kaka druga pošiljatev, da bi ne bilo na njej delavskega kolka. Dalje se lahko naleplja na vstopnice pri raznih delavskih priredbah, na dopisnice in zlepke pri šaljivi pošti ter tudi na dobrotke pri srečolovu, tomboli itd. Noben sodrug naj ne gre na volišče, ne da bi poleg imena kandidato-vega ne nalepil vsaj en delavski kolek. Vsaka delavska veselica ali druga priredba služi tudi v to, da se razpeča čim več delavskega kolka. Prosijo se še posebno vse strokovne in gospodarske organizacije, naj sklenejo, da se vsa pisma opremijo z delavskim kolkom. Naročbe iz Kranjske, Štajerske in Koroške je pošiljati edino na naslov: Ivan Kocman, Ljubljana, Gosposka ulica št. 12. Cena kolku e v Ljubljani ista, kakor v Gorici. Posamezen szvod stane 2 vinarja. Manj kakor 50 kolkov je po pošti ne pošlje, izvzemaš če se obenem vpošlje tudi denar. Da ni preveč nepotrebnih troškov (za naknadno pošiljanje denarja in eventualne opemine), se priporoča, da se obenem z naročbo vpošlje tudi denar (lahko tudi v poštnih znamkah). — Sodrugi in organizacije, sezite po delavskem kolku!

Vabilo na naročbo.

Sodrugi in prijatelje vabimo na novo naročbo, dosedanje naročnike pa, katerim je potekla naročnina koncem meseca maja, da jo zopet obnové.

„Rdeči Prapor“

izhaja trikrat na teden ter velja

Za Aystro-Ogrske dežele:

za celo leto K 14.—

za pol leta „ 7.—

za četrť leta „ 3.50

na mesec „ 1.20

Za Nemčijo:

za pol leta K 7.90

za četrť leta „ 4.—

Za Ameriko:

za pol leta K 9.50

za četrť leta „ 4.80

Obenem prosimo cenjene naročnike, naj priporočajo naš list svojim sodrugom, prijateljem in znancem, naj ga zahtevajo po gostilnah in kavnarjah, v katere zahajajo in naj nam pošljejo naslove takih znancev, ki bi ga naročili, če jim ga pošljemo na ogled.

Upravništvo „Rdečega Prapora“.

H. Suttner
Ljubljana Mesni trg
nasproti reťovza.

Priporoča svojo bogato zalogo pravih švicarskih ur, zlatine in srebrnine najfinejšega izdelka po najnižjih cenah. Blago le prve vrste. Cenik na zahtevo zastoj in poštne prosto. Obrnite se zanesljivo na domačo tvrdko, kjer bode te najboljše postreženi. 104

Ceno posteljno perje in puh!

1 kilogram sivega, oskubljenega K 2.—, polbelega K 2.80, belega K 4.—, prima puhastega K 6.—, izredno finega skubljenega K 8.—, sivega puha K 6.—, belega K 10.—, izredno fini prani puh K 12.—, od 5 kg nabrej franko.

Gotove postelje

iz gosto tkanega, rdečega, modrega, rmenega ali belega inleta (blaga nanking), 1 pernica 180 cm dolga in 116 cm široko ter 2 blazini, 80 cm dolgi in 58 cm široki, dovolj napolnjene z novim, očišćenim puhastim, trpežnim, sivim perjem 16 K, s polpuhom K 20.—, s puhom K 24.—, Pernica sama 12 K, K 14.—, K 16.—, blazinice K 8.—, K 8.50, K 4.—. Pernice 180 cm dolge in 140 cm široke, K 15, 18, 20. Blazinice, 90 cm dolge in 70 cm široke ali 80 cm dolge in 80 cm široke, K 4.50, 5.—, 5.50. Spodnje pernice iz gradla, 180 cm dolge in 116 cm široke, K 18.—, 15.—, pošlje po povzetju, zavoj zastoj od K 10.— naprej franko. 52—28

Maks Berger, Deschenitz št. 678, Böhmerwald.
Cenik o matracah, odejah, prevlečkih in vse drugemu blagu za postelje zastoj in franko. Če ne dopade, se zamenja ali denar nazaj.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Bartl.

Maček

je trpljenje hudo,

pa napravi čudo!

Edini likér za slab želodec!

Ljudska kakovost

liter K 2.44.

Kabinetna kakovost

„ „ 4.80.

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Kavarna

„Unione“ v Trstu

ulica Caserma in Torre Blanca

se priporoča.

Castiti gospod

Gabrijel Piccoli

lekarnar

52—54

v Ljubljani.

Vašo tinkturo za želodec sem že vso z velikim uspehom porabil, katero iz srca priporočam v veliko korist vsaki družini ter se Vam iskreno zahvaljujem in prosim, blagovolite mi poslati še 24 stekleničic Vaše tinkture za želodec.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Sterle

posesnik in premirani medvedji lovec v Koritnicah, pošta Knežak pri št. Petru na Krasu.

Izdelovatelj sodavice, pokalic

i. t. d.

Mat. Zalar

se je preselil z Dunajske ceste

v Gradišče št. 7 (pri Kroni)

ter se vsem odjemalcem priporoča nadaljni naklonjenosti.

8—2

Oduetnik dr. Fran Šolar

je otvoril

svojo odvetniško pisarno v Trstu.

Ulica Farneto št. 3, II. nadstropje.

Restavrant „International“

(Zadružna delavska gostilna.)

TRST, ulica Giovanni Boccaccio št. 25.

v bližini južnega kolodvora.

Vsakovratna pristna vina. — Izborna preskrbljena kuhinja z gorkimi in mrzlimi jedili. — Cene zmjerne.

6—2

Gostem na razpolago razni časopisi. Shajališče vseh sodrugov, posebno železničarjev.

Kmečko-delavska gospodarska zadruga

Dobravlje :: pošta sv. riž, Goriško :: Dobravlje

priporoča svojo

bogato zalogo izbornih vin.

V Ljubljani ima zalogo v Vodmatu „pri Mraku“. Po cenah je vprašati v prodajalni „Konsumnega društva za Ljubljano in okolico“, Vodmat, Bohoričeva ulica.

Ustanovljena 1847.

52—26

Ustanovljena 1847

Čovarna pohištva J. J. Naglas

Turjaški trg št. 7 „ LJUBLJANA „ Turjaški trg št. 7

Največja zaloga pohištva za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, satorji, modroci na smeti, šimnati modroci, otroški yonički i. t. d. Najsolidnejše blago.

Tiska Iv. Pr. Lampret v Kranju.